

ДЕПАРТАМЕНТ ЗА ИНФОРМАЦИЯ И УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА УЧИТЕЛИ

УТВЪРЖДАВАМ:

ДИРЕКТОР:

ПРОФ. ДН ДИМИТЪР ВЕСЕЛИНОВ

УСТЕН ИЗПИТ ПО ИСТОРИЯ
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА V ПКС
(КОНСПЕКТ)

I. ТЕМИ:

1. Държавният образователен стандарт (ДОС) за общообразователна подготовка. Съдържание и структура на изискванията за резултатите от обучението по учебния предмет история и цивилизации. Целите на обучението по история. Мястото на ключовите компетентности. Анализ на стандартите по история и цивилизации за прогимназиалния и гимназиалния етап.
2. Нови елементи в подбора и структурирането на учебното съдържание по история и цивилизации, отразени в учебните програми. Нововъведения. Потенциал за междупредметни взаимодействия. Примери от новите учебни програми в прогимназиалния и гимназиалния етап.
3. Учебните комплекти по история и цивилизации. Нови елементи в структурата на училищния учебник по история и цивилизации. Подборът на разнообразни източници и технологии за работа с тях. Мястото на електронния учебник и книгата за учителя. Нови функции на учебните тетрадки. Оценяване на учебник.
4. Специфика на понятийната система по история и цивилизации. Интердисциплинарност по линия на понятията. Технология за развиване на познания за съдържанието на основните исторически понятия и за свободното опериране с тях. Характерни грешки и пропуски на учениците при овладяването на понятията.

5. Модерни аспекти на урока по история и цивилизации. Планиране и организиране на активни дейности на учениците при придобиване и тълкуване на историческата информация. Нови тенденции в съдържанието и технологията на уроци за овладяване на специфични умения. Образци и варианти.
6. Образователните технологии в часа по история и цивилизации. Стимулиране на интереса на учениците към историята.
7. Обхват на системата от умения и компетентности в обучението по история и цивилизации. Типове задачи за развиване на специфични исторически умения.
8. Съдържание и организация на работата с писмени исторически документи в часовете по история. Типове задачи и специфика на дейностите с текстове в прогимназиалния и гимназиалния етап.
9. Съдържание и организация на работата с изображения в часа по история. Примери за нововъведения в учебните комплекти и за добри практики.
10. Музейна дидактика. Подготовката и провеждането на урок в музей. Теми, цели, дейности.
11. Писмените работи на учениците по история в прогимназиалния и гимназиалния етап. Писмените работи в структурата на стандартите по история и цивилизации и по български език и литература. Примерни варианти на писмени работи в прогимназиалния и гимназиалния етап.
12. Дидактически аспекти на приложението на информационните технологии в часовете по история. Образци и варианти. Специфика в прогимназиалния и гимназиалния етап.
13. Европейският и българският добър опит и практики в обучението по история. Актуални примери. Оценка.
14. Организация на присъственото обучение по история в електронна среда.

II. ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

Устният изпит по методика на обучението по история е комплексен. Той дава възможност да се прояви степента на професионални умения на кандидата относно избора на стратегии за развитие на учениците в съответствие с подбрани от него цели, организация и технологии за разработване на учебното съдържание и средства за установяване равнището на техните постижения.

От кандидата се очаква да покаже и да защити овладените от него основни професионални умения, да прояви теоретична компетентност, методическа опитност и способност аргументирано да обоснове направения подбор на технологии. Необходимо е кандидатът да познава по литературни източници добри практики, свързани със съвременното българско и европейско историческо образование.

Програмата за устния изпит трябва да се приеме като ориентир при подготовката на кандидата и основа за осмисляне на конкретната му професионална дейност.

Устният изпит се провежда под формата на интервю. Темите се определят от комисията преди изпита. Всеки кандидат изтегля на лотариев принцип тема, която изисква съставяне в момента на тезиси на урок или друго учебно занятие или вариант за приложение на посочена дейност въз основа на фрагмент от действащото учебно съдържание.

На кандидатите се предоставят учебници и други учебни пособия. Кандидатът разработва свой вариант на занятие за училищната степен, в която има право да работи по силата на дипломата си за висше образование.

По време на изпита от кандидата не се изисква отделно възпроизвеждане на теоретичен въпрос от програмата.

В изложението си учителят обосновава избраните от него структура, учебни задачи, дейности, технологии, като се ръководи от програмата на изпита.

При преценката на отговора на кандидата комисията взема предвид и проявените от него езикова култура (владее на книжовния български език) и умения за устна комуникация.

Оценката се оформя с точност до 0,50. На кандидатите се присъжда V професионалноквалификационна степен, ако получената оценка е най-малко много добър 4,50.

III. ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

- Ангелова А., Д. Веселинов. Журналистите на Съединението [The Journalists that Reported the Bulgarian Unification] - сп. История, № 5, 2015, с. 455 – 470
- Веселинов, Д. 250 години от създаването на "История славяноболгарская" (1762 г.): езиковата картина на света през погледа на Паисий - сп. Чуждоезиково обучение, Год. 39, бр. 1, 2012, с. 77-82
- Веселинов, Д. Езици и етноси в "История славяноболгарская" на Паисий Хилендарски. Българската езикова политика в условията на европейска интеграция и глобализация. Пловдив, Университетско издателство "Паисий Хилендарски", 2012, с. 56-60
- Веселинов, Д. История на обучението по френски език в България през Възраждането, Университетско издателство "Св. Климент Охридски", София, 2003, 584 с.
- Иванова, Цв. Преподаването на история в българското училище - Традиции и съвременни проблеми. Унив. изд. „Епископ Константин Преславски“, 2013
- Инструменти за преподаване на история на близкото минало : уроци от миналото. Фонд Софийска платформа, 2017.
- Историческото образование и предизвикателствата през XXI в. : Сборник с материали. София : Фонд. "Проф. Румяна Кушева", 2016.
- Кушева, Р. Интернет в обучението по история. С., Парадигма, 2007.
- Кушева, Р. Методика на обучението по история. С, Парадигма, 2000, 2006.

- Мари, В. Комиксите и тяхното изучаване от историята: нов въпрос? – Диалогът в историята, 2004, № 8, 57-62.
- Общество, Памет, Образование (История и обществени нагласи) : Сборник с доклади от летния семинар в Китен, 27 юни - 1 юли 2016., 2016.
- Паев, К. Европейската интеграция и проблемите на историческото образование в България. Благоевград, 2004.
- Радева, М. „Черно море. История на взаимодействията“. Учебно помагало: проект на и за диалога между хора, общности, култури. – Диалогът в историята, 2004, № 9, 15-24.
- Радева, М. Първият Евроучебник по история на Европа. – История, 1994, № 1.
- Сака, В. Отношението на учителите по история към преподаването на противоречиви и тежки теми в средното училище в Гърция, в контекста на криза: случаят Месина. Кой е „другият“ тогава? – Диалогът в историята, 2014, № 29-30, 30-41.
- Синклер, К. Сътрудничество с музеите: занятие, основано на експозицията на националния музей на Шотландия. - Диалогът в историята, 2001, № 1, 81-86.
- Смарт, Д. и др. Развиване на емпатия като историческо умение – Диалогът в историята, 2017, № 36-37, 16-48.
- Стоименова, Б. и др. Присъствието на Европа в българските учебници по история: резултати от едно изследване. - Диалогът в историята, 2017, № 35, 36-48.
- Стойчева, В. Урокът по история. В. Търново, УИ „Св. св. Кирил и Методий“, 2007.
- Стойчева, В. Киното – непризнатият „свидетел“ на историята (възможности за използване на документалния филм в обучението по история и цивилизация). - Диалогът в историята, 2014, № 29-30, 97-118.
- Стрелова, О. „Атлас на предразсъдъците“ като средство за организация на проектната дейност на учениците - Диалогът в историята, 2016, № 33-34, 23-26.
- Табакова, К. Реформата в историческото образование в Мексико – нови учебни програми и цели. - Диалогът в историята, 2002, № 5, 17-27.
- Табакова, К. Учебникът по история – дидактически аспекти. С., УИ „Св. Кл. Охридски“, 2013.
- Цачевски, В.. България и Швейцария. Имена от историята. София, 2021
- Цачевски, В. Т. България и Финландия - история без край. Ciela. 2017.
- Dimitar Vesselinov. Bulgaria - In: International Encyclopedia of Education. Editors-in-chief: Penelope Peterson, Eva Baker, Barry McGaw (Third Edition). Oxford, Elsevier, 2010, pp. 540-549

Издания на ДИУУ:

- Диалогът в образованието - съвременност и перспективи. Съставители: Димитър Веселинов, Петър Петров, М. Тотоманова. София, Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2021.
- Съвременният учител и предизвикателствата на информационното общество, съставители: Росица Пенкова, Петър Петров. Университетско издателство "Св. Климент Охридски", София, 2020

Квалификацията на учителите в Департамента за информация и усъвършенстване на учители, съставител: Росица Пенкова. Университетско издателство "Св. Климент Охридски", София, 2020

Взаимодействието между средно и висше образование като фактор за повишаване качеството на образованието, съставители: Росица Пенкова, Петър Петров, Университетско издателство "Св. Климент Охридски", София, 2019.

Съвременни педагогически технологии в образованието, съставители: Росица Пенкова, Катя Стоянова. Университетско издателство "Св. Климент Охридски", София, 2018

Модернизация на образованието, съставител: Росица Пенкова. Университетско издателство "Св. Климент Охридски", София, 2017

Съвременното училище и квалификацията на учителите, съставител: Росица Пенкова, Университетско издателство "Св. Климент Охридски", София, 2016

Учителят и модернизирването на образованието – национални и европейски практики съставител: Росица Пенкова, Университетско издателство "Св. Климент Охридски", София, 2015

Традиции и иновации в образованието, съставители: Даниела Миткова, Николина Цветкова

Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2014

60 години Департамент за информация и усъвършенстване на учители, съставители: Росица Пенкова, Захари Захариев, Даниела Миткова. Университетско издателство "Св. Климент Охридски", София, 2013.

Учителят: призвание, компетентност, признание, София, ДИУУ 2011

Списания:

Електронно списание на ДИУУ "i-Продължаващо образование", ISSN: 1312-899X, <https://diuu.bg/emag>

„История“, Национално издателство за наука и образование „Аз-Буки“

Диалогът в историята: Списание за новости в обучението по история. Сдружение на преподавателите по история в България